

**RACISME IS OOK WAT
NIET WORDT GEZEGD EN
WAT NIET WORDT GEZIEN**

Agenda tot manifest tegen anti-Aziatisch racisme

Agenda tot manifest tegen anti-Aziatisch racisme

"Racisme is ook wat níét wordt gezegd en wat niet wordt gezien", zo luidde Pete Wu's essay in de Volkskrant op 26 maart 2021

Nieuwsartikel van AT5: man gooit ramen van thaise restaurants in. Een van de winkeleigenaren geeft als verklaring '... misschien heeft hij geen happy ending gehad bij zn massage...'

De allereerste keer dat een pan-Aziatische boot meevaart tijdens Canal Pride 2022 (een protest viering van vrijheid en gelijkwaardigheid), schreeuwt een witte man van de organisatie herhaaldelijk "ni hao" naar Aziatische mensen op de boot. (Asian Raisins, 2022)

"Ga terug naar China!" - uit virale video van politiemedewerker, 30 april 2023

"Er zijn opmerkingen gemaakt door een collega." Ze heeft de deur in het kantoor open staan, dus we horen alles. Ze zegt bijvoorbeeld: 'Je zou die Aziaten terug in hun hok moeten knuppelen. Hang ze op aan de hoogste boom, ze moeten hun plek kennen. 'De eerstvolgende die ik tegenkom, die sla ik op zijn bek.' (...) Ik kan heel goed begrijpen dat lokale medewerkers die een aardig woordje Nederlands spreken zich wel direct aangesproken voelen." - uit rapport 'Racisme bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken', Omlo et al, 2022, p. 29

Een 16-jarige Koreaanse jongen wordt in zijn gezicht geschopt nadat een groep van 12 onbekende jongens hem uitscholden voor "kankerchino", "kankervriend", "coronachinees" en Chino" en eisen dat hij 'sorry baas' zegt terwijl hij niets heeft gedaan. De moeder van de jongen plaatst het bericht in de Asian Raisins Facebookgroep, 2020

Inleiding

Sinds de wereldwijde uitbraak van het virus COVID-19 in 2020 is het racisme en de haat tegen Aziatische Nederlanders zichtbaarder en agressiever geworden.¹ Het aantal meldingen bij antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) over anti-Aziatisch racisme steeg dat jaar explosief door het hele land.²

Sinds begin 2020 zetten verschillende Aziatisch-Nederlandse organisaties en individuen zich in om zich hiertegen te verenigen. De petitie *Wij zijn geen virussen* werd in korte tijd door meer dan 65.000 mensen ondertekend.³ De manifestaties op het Museumplein te Amsterdam op 27 maart en 10 april 2021 brachten honderden Aziatische Nederlanders en bondgenoten op de been.⁴

Al decennialang spreken Aziatische Nederlanders zich uit tegen ongelijkheid die ze ervaren binnen de Nederlandse maatschappij. Anti-Aziatisch racisme vindt namelijk al decennialang plaats. Al in 1927 werd een motie over het zogeheten *Het Chineezenvraagstuk* door de Tweede Kamer aangenomen naar aanleiding van de beschouwingen door politicus Johan Brautigam. Hierin werd de toenmalige regering verzocht een commissie in te stellen om het '*Chineezenprobleem*' te onderzoeken.⁵

Een ander voorbeeld is de in 1979 opgerichte Moluks-Nederlandse vrouwenorganisatie Kelompok. Deze landelijke organisatie wilde zich losmaken van onderdrukkende structuren, racisme en discriminatie, met als doel de positie van de Moluks-Nederlandse vrouw in de Nederlandse samenleving versterken.⁶

Al vanaf begin 2000 lobbyden verschillende organisaties, waaronder Inspraakorganen Chinezen, voor meer cultuursensitiviteit in de zorg om de toegankelijkheid te vergroten. Tot op heden ervaren Aziatische Nederlanders drempels om serieus genomen te worden en adequate zorg te ontvangen.

De zichtbaarheid, herkenning en begrip over uitsluitingsmechanismen jegens Aziaten is mede dankzij sociale media, community-gedreven (online) platforms, de Black Lives Matter beweging en de vele (soms gewelddadige) voorvallen in Nederland, veel prominenter geworden. Sinds enkele jaren neemt het begrip en de bewustwording onder Aziatische Nederlanders toe over hoe het modelminderhedendiscours institutioneel racisme en ongelijkheid tussen etnische minderheden in stand houdt.⁷

1 Broekroelofs, R. & Poerwoatmodjo, J. (2021) 'De stilte voorbij' - Verkenning over ervaring van discriminatie tijdens de Covid019 pandemie onder Nederlanders met een Oost-Aziatische achtergrond te raadplegen via [kis.nl](https://www.kis.nl)

2 Zie onder andere Straus, H. (2021, 6 augustus) "Aziaten voelen zich onveilig in Limburg door racisme: 'Ze noemen ons apen, filmen ons en stelen onze post'". De Limburger en AT5 (2020, 12 februari) "Aziaten in Amsterdam gediscrimineerd door coronavirus: al vierhonderd meldingen."

3 Petities.com "We zijn geen virussen!", te raadplegen via https://www.petities.com/we_zijn_geen_virussen

4 NOS Nieuws (2021, 10 april) "#StopAsianHate-demo in Amsterdam: 'Anti-Aziatische racisme gaat verder dan schelden'"

5 Heek, van, F. (1936). *Chineesche Immigranten in Nederland*, pag 124, Amsterdam: NV J. Emmerings Uitgevers.

6 Rinsampessy, E. (1992), *Saudara Bersaudara: Molukse identiteit in processen van cultuurverandering* [Dissertatie, Radboud Universiteit Nijmegen].

7 Zie onder andere Kartosen-Wong, R. (2018, 9 december) "Gastcolumn: 'Aziatische Nederlanders. Het zijn net mensen'" de Volkskrant en Kartosen-Wong, R. (2022, 25 november) "Ook als Nederlands-Aziatische 'modelminderheid' heb ik last van racisme en machtsmisbruik" *Trouw*.

Daarnaast groeide socialmedia-account Broodje Kaas met Sambal in korte tijd uit tot meer dan twintigduizend volgers, Stichting Asian Raisins heeft met haar Facebookgroep een intentionele en herkenbare omgeving weten te creëren waar ruim 3700 leden hun eigen ervaringen met racistische voorvallen bespreken, en onderneemt acties naar aanleiding van meldingen. Pan Asian Collective fungeert als verbinder om partijen bij elkaar te brengen en ruimtes voor diverse Aziatisch-Nederlandse perspectieven te creëren en aan te jagen.⁸

De huidige generatie Aziatische Nederlanders zwijgt niet en weigert racistische opmerkingen, die als 'grapjes' worden gemaakt, genormaliseerd te laten. Ze zet zich af tegen de systemische uitsluitingsmechanismen en laat zich luid en massaal horen via collectieven als Stichting Asian Raisins en Pan Asian Collective. Deze generatie is veelal in Nederland geboren, in Nederland opgegroeid, beschouwt Nederland als hun thuis en zet zich in voor een betere samenleving. Gelijke behandeling is een grondrecht en de Nederlandse staat hoort dit te beschermen, ook voor de Aziatisch-Nederlandse gemeenschappen.⁹

⁸ Zie onder andere Kamara, T. M. & Van Dalsum, S. (2021, 28 maart). Dit weekend werd op het Museumplein een vuist gevormd tegen Anti-Aziatisch racisme. *VICE*. <https://www.vice.com/nl/article/qjp7y3/amsterdam-demonstratie-stop-asian-hate-en-asianraisins.nl>.

⁹ Kolk, van der, R. (2019, 12 augustus) "Chinese-Nederlandse jongeren pikken racisme niet meer" *One World*. <https://www.oneworld.nl/lezen/discriminatie/racisme/chinees-nederlandse-jongeren-pikken-racisme-niet-meer/>.

Waarom een manifest?

Dit document is een eerste agenda voor een manifest tegen anti-Aziatisch racisme op initiatief van individuen en organisaties, die anti-Aziatisch racisme in Nederland willen tegengaan en de emancipatie van Aziatische Nederlanders op individuele en collectieve groei willen bevorderen. Hiermee geven wij een stem aan de geleefde ervaringen van de diverse Aziatisch-Nederlandse gemeenschappen en bieden we een concreet actieplan aan eindverantwoordelijken. We stellen ons tot doel kennis over Aziaten in Nederland te vergroten, bewustwording over het bestaan van anti-Aziatisch racisme te creëren en handvatten te bieden voor relevante thema's en uitdagingen die spelen binnen diverse gemeenschappen. Zo werken we toe naar een inclusievere samenleving met ruimte voor diverse perspectieven en evenwaardigheid.

In het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme 2022 was er geen plek voor de bestrijding van anti-Aziatisch racisme.¹⁰ Voor het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme van 2023 geven wij onderbouwde context en concrete beleidsversterkingen om echt werk te maken van de aanpak van anti-Aziatisch racisme. De actiepunten zijn een inhaalslag van iets wat allang geregeld had moeten zijn. Die onzichtbaarheid is verbonden aan Aziatische migranten. De negatieve effecten laten zich nu zien, zo maakt dit stuk pijnlijk duidelijk. Er is op veel terreinen sprake van onzichtbaarheid, onduidelijkheid en onwetendheid. Deze actiepunten verwoorden de eerste stappen om hieraan te werken.

Hoe is deze agenda tot stand gekomen?

De input voor deze eerste agenda tot een manifest is onder meer verzameld tijdens de Townhall-bijeenkomst Anti-Aziatisch racisme die samen met de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme in mei 2022 in Amsterdam werd gehouden met 40 deelnemers en experts van uiteenlopende Aziatische afkomst.¹¹ Daarnaast zijn er sinds 2019 verschillende gesprekken, bijeenkomsten, focusgroepen en interviews gehouden door Pan Asian Collective met (prominente) leden uit diverse Aziatische gemeenschappen. Hierbij zijn ook gesprekken gevoerd met verschillende onderzoekers en hun onderzoek.¹²

Stichting Asian Raisins heeft sinds 2020 een bron aan informatie dankzij haar actieve Facebook- en Discord-groepen waar leden met elkaar in gesprek gaan over hun persoonlijke ervaringen met racisme. Ook krijgen zij meldingen over anti-Oost en Zuidoost-Aziatisch racisme binnen via hun eigen meldpunt.¹³ Bovendien is er door de jaren heen samengewerkt met verschillende Aziatisch-Nederlandse organisaties als Meer dan Babi Pangang en Stichting Out and Abroad. De komende tijd betrekken we zoveel mogelijk individuen en diverse organisaties bij de doorontwikkeling van het manifest.

10 Nationaal Coördinator Racisme en Discriminatie (2022). Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme 2022. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-b6fd8ea3cf7bc818c3f73c8944d6bc8d48f8b3f6/pdf>.

11 Verslag Townhall-sessie anti-Aziatisch Racisme, 19 mei 2022, Pakhuis de Zwijger, Amsterdam. Op te vragen bij organisatie

12 Zie pac.tv

13 Zie Asian Raisins | Facebook, <https://discord.com/invite/BuFQdN4>, Meldpunt | Asian Raisins

Wie zijn Aziatische Nederlanders?

De term Aziatische Nederlander is een nog niet veel gebruikte of gedefinieerde term in de Nederlandse samenleving. Wij kiezen bewust voor de term Aziatische Nederlander om hiermee inwoners van Nederland met Aziatische roots aan te duiden. Hiermee hopen wij de vele diverse Aziatische gemeenschappen in Nederland te kunnen verenigen.

Azië is diverser en kleurrijker dan we vaak bewust zijn. Er bestaat ook niet één Aziatische gemeenschap, maar een veelvoud aan diverse Aziatische gemeenschappen en identiteiten. Wij bedoelen met Aziatische Nederlanders eenieder van wie hun roots te herleiden zijn naar Zuid-, Zuidoost-, Centraal- en Oost-Aziatische landen. Landen waar Nederland door de geschiedenis heen, hetzij door handel, hetzij door kolonisatie, hetzij door oorlog, een rol heeft gespeeld wat geleid heeft tot migratiestromen. Deze migratiestromen kunnen rechtstreeks zijn of via Suriname of een ander land naar Nederland. De problematiek en thema's die zijn opgenomen in dit document richten zich voornamelijk op Nederlandse personen met roots vanaf Afghanistan tot aan Japan.

Wat is racisme?

Discriminatie op grond van onder meer ras, geslacht, seksuele geaardheid, handicap, godsdienst en levensovertuiging is in Nederland verboden, zoals beschreven in artikel 1 van de Nederlandse Grondwet. In het door Nederland ondertekende Internationaal Verdrag uit 1965 aangenomen door de Verenigde Naties, wordt racisme als volgt omschreven: "Elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming die ten doel heeft de erkenning, het genot of de uitoefening, op voet van gelijkheid, van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied, of op andere terreinen van het openbare leven, teniet te doen of aan te tasten, dan wel de tenietdoening of aantasting daarvan ten gevolge heeft".¹⁴

¹⁴ Zie wetten.nl - Regeling - Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie - BWBV0002911. https://wetten.overheid.nl/BWBV0002911/1972-01-09#Verdrag_2.

Inhoud en thema's

In deze eerste agenda voor het manifest geven wij op vijf thema's de belangrijkste beleidsversterkingen aan tegen systemisch anti-Aziatisch racisme. Dit zijn thema's die wij in de loop der jaren hebben verzameld vanuit de gemeenschappen en die al te lang onzichtbaar zijn in overheidsbeleid- en onderzoek.

Wij roepen de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme op om deze beleidsversterkingen op te nemen in het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme 2023 en wij sporen alle relevante ministeries en andere publieke instanties aan om de beleidsversterkingen te implementeren. Met een actieve rol van de overheid kan vooruitgang geboekt worden in de strijd tegen anti-Aziatisch racisme.

Op de agenda van dit manifest staat:

- 1) Zorg en welzijn
- 2) Media en cultuur
- 3) Onderwijs en educatie
- 4) Arbeidsmarkt
- 5) Onderzoek en beleid

Hoofdpunten

1 Zorg en welzijn.

De Aziatische Nederlanders zijn een vergeten groep in de zorg. De kennis over de zorgbehoeften in de fysieke en mentale zorg die specifiek is voor Aziaten moet worden vergroot. Dat begint bij de opleidingen en trainingen voor studenten en zorgmedewerkers. Cultuursensitief zorgaanbod voor alle leeftijden kent voor Aziaten specifieke aspecten die moeten worden ontwikkeld en uitgevoerd in alle onderdelen van de zorg. Zorgprofessionals en maatschappelijke organisaties kunnen een cruciale rol spelen in het bieden van hulp.

2 Media en cultuur.

Al decennia worden Aziatische Nederlanders geconfronteerd met racistische opmerkingen die als 'grappen' worden gemaakt en worden als schadelijke stereotyperingen neergezet. Aziatische Nederlanders zijn ondergerepresenteerd en wanneer zij wel zichtbaar zijn in de media wordt dit vaak op een stereotyperende manier gedaan. Tijdens COVID-19-pandemie heeft die stereotypering en het anti-Aziatisch racisme versterkt. De media en sociale media kunnen een rol spelen in het verhelpen van onkunde van het publiek over Aziaten. Verhalen met juiste representatie die de Aziaten vanuit een hedendaags perspectief schetsen kunnen hieraan bijdragen.

3 Onderwijs en educatie.

"De Aziaat" bestaat niet. Om stereotypering te doorbreken is het nodig om de gelaagdheid en diversiteit van de Aziatische gemeenschappen in Nederland te laten zien. We pleiten voor inclusief lesmateriaal in het onderwijs en didactische instructies die moeten zorgen voor een veilige en inclusieve leeromgeving voor Aziatische leerlingen. Dit is goed te combineren met het inzichtelijk maken van de migratiegeschiedenis en, voor zover van toepassing, de koloniale geschiedenis.

4 Arbeidsmarkt.

Onderzoek wijst uit dat Aziatische Nederlanders arbeidsdiscriminatie ervaren. De praktijk laat eveneens zien dat Aziatische Nederlanders nauwelijks voorkomen in leidinggevende functies, laat staan binnen hogere managementlagen of directies van grotere bedrijven of overheden. Ze zijn wel vaak terug te vinden in de rol van zelfstandig ondernemer of professional. Hier moet onderzoek naar worden gedaan en werkgevers moeten bewust worden gemaakt van blinde vlekken bij het aanstellen van medewerkers op hoge posities. Cultuurverandering is nodig om leiderschapsvaardigheden en kwaliteiten van Aziatische Nederlanders te (h) erkennen en ze gelijkwaardig te waarderen.

5 Onderzoek en beleid.

Binnen de domeinen van onderzoek en beleid worden Aziatische Nederlanders veelal vergeten. Bij grootschalige onderzoeken worden Aziatische Nederlanders structureel niet meegenomen. Zorg ervoor dat Aziatische Nederlanders als groepen worden opgenomen in onderzoeken, adviezen en beleidsuitvoering. Goede representatie bij de onderzoeksteams, onderzoeksmethodologie en de beleidsontwikkeling is cruciaal.

Zorg en welzijn

Zowel fysieke als mentale zorg is systemisch ingericht op de witte norm, vaak cis-mannen, in een dominant 'westers' diagnostisch systeem. Pas recentelijk groeit het besef over het gebrek aan diversiteit in kennis over de verschillende bevolkingsgroepen die de Nederlandse samenleving rijk is. Uit recente onderzoeken over discriminatie in de zorg concluderen onderzoekers dat er geen helder zicht is op het probleem vanwege een gebrek aan cijfers en kwantitatief onderzoek.¹⁵ Aziatische Nederlanders worden ook vaak vergeten en er ontbreekt onderzoek en kennis over deze specifieke doelgroepen.¹⁶ Verschillen in cultuur worden hierbij vaak als excuus gebruikt voor de inadequate zorg en uitsluiting van zorg.¹⁷ Bij oudere Aziatische Nederlanders die de Nederlandse taal minder machtig zijn, wordt toegang tot zorg bemoeilijkt door een letterlijke taalbarrière. Net zoals bij andere biculturele Nederlanders worden deze doelgroepen ook op systematische wijze gediscrimineerd in de zorg en brengt dit chronische stress met zich mee. Dit versterkt de gezondheidsverschillen.¹⁸

Onder Aziatische Nederlanders heerst een taboe op onder meer geestelijke gezondheidszorg en seksuele geaardheid.¹⁹ Het modelminderheidsprincipe speelt hierbij een grote rol, waardoor er te weinig en vaak te laat passende zorg wordt gezocht én gegeven, waardoor onder meer neurodivergentie, genderdysforie, sociaal isolement en sociale en culturele druk ongezien is gebleven en ongelijkheid is vergroot.²⁰ Voor veel oudere Aziatische Nederlanders heerst een taboe op de geestelijke gezondheidszorg, terwijl deze groep wel kampt met eenzaamheid, vormen van dementie of andere vormen van psychosociale last.²¹ Dit intergenerationeel trauma en gebrek aan gepaste zorg belast de huidige generaties Aziatische Nederlanders.

15 Harnacke, C., Badou, M., Felten, H. & Cadat-Lampe M. (2023) *Discriminatie in de zorg en de sport: wat weten we (niet)? Een literatuuronderzoek in opdracht van het ministerie van VWS* te raadplegen via movisie.nl.

16 Stevens, G. (2018) *Psychische problematiek bij jeugdigen met migratieachtergrond in Nederland en Vlaanderen, een literatuuroverzicht. Kind en adolescent*. <https://mijn.bsl.nl/psychische-problematiek-bij-jeugdigen-met-een-migratieachtergrond/15784108>

17 Liu, C. H. (2014), *Suffering in silence?: The adequacy of Dutch mental health care provision for ethnic Chinese in the Netherlands* [Dissertatie], Universiteit Utrecht.

18 Loenen, van, T., Hosper, K. & Verderbos, J. (2022) *Discriminatie en gezondheid*, te raadplegen via Pharos

19 Verslag Townhall sessie anti-Aziatisch Racisme, 19 mei 2022, Pakhuis de Zwijger Amsterdam. Op te vragen bij organisatie.

20 Kolk, van der, R. (2022, 18 december) "Schrijver Pete Wu ('De Bananengeneratie') ontweek andere Chinese Nederlanders liever" *One World*. <https://www.oneworld.nl/lezen/discriminatie/racisme/schrijver-pete-wu-ik-ontweek-andere-chinese-nederlanders-liever/>.

21 Zie ook: Cheung, S.L. (2022), *Family, health, and wellbeing: the lives of Chinese immigrants in The Netherlands* [Dissertatie, Rijksuniversiteit Groningen], Liu, C. H. (2014), *Suffering in silence?: The adequacy of Dutch mental health care provision for ethnic Chinese in the Netherlands* [Dissertatie, Universiteit Utrecht] en Boedjarath, I. (2022), *Culture and suicide - an exploration of cultural factors involved in suicide* [Dissertatie, Universiteit van Amsterdam].

Gevraagde acties:

- Investeer in cultuursensitieve zorg, met nadruk op Aziatische culturen en identiteiten (en doe dat vanaf de opleiding);
- Maak fysieke en mentale zorg toegankelijk, ook voor hen die de Nederlandse taal minder machtig zijn. Herintroduceer tolken;
- Bouw een netwerk van Aziatisch-Nederlandse zorgverleners op;
- Hanteer een diversiteitsquotum binnen zorginstellingen;
- Investeer tijd en voeg inhoudelijke expertise toe aan de opleidingen binnen zorg en welzijn over bi-culturele achtergronden en met name Aziatische perspectieven;
- Werk vanuit het cliëntperspectief en zorg voor authentieke Aziatische representatie;
- Creëer intentionele ruimtes voor Aziatische Nederlanders om vanuit de eigen gemeenschappen taboes bespreekbaar te maken en waarbij deze groepen zich gehoord, begrepen en gezien voelen;
- Creëer en investeer (financier) intentionele ruimtes voor Aziatische Nederlanders om individueel te groeien en een 'sense of belonging' kunnen krijgen;
- Doe onderzoek specifiek naar Aziatische Nederlanders over zowel de fysieke als de mentale zorgbehoefte en het sociale welbevinden.

Media en cultuur

Media en cultuur hebben een sterke invloed op de conditionering van hoe wij elkaar zien en elkaar bejegenen. De beeldvorming rondom Aziatische Nederlanders geeft tot op heden een eenzijdig en beperkend perspectief, meestal rondom stereotypes en principes als oriëntalisme en het 'anders' zijn.²² Door de zeer beperkte en negatieve beeldvorming zijn racistische uitlatingen en gedrag genormaliseerd.²³ De vele racistische stereotyperingen binnen de Nederlandse media hebben de beeldvorming van Aziatische Nederlanders bepaald. Denk bijvoorbeeld aan de hyperseksualisering van Aziatische vrouwen, zoals in Gooische Vrouwen of in Miss Saigon.²⁴ Dat de bekendste Aziatische Nederlander op televisie meneer Cheung van Ik hou van Holland is, helpt evenmin in de beeldvorming.²⁵ Ook zijn vormen van micro-agressie mede door de media genormaliseerd. Zo heeft het bijna acht jaar geduurd voordat Gordon zijn excuses maakte voor "Welk nummer ga je zingen, nummer 39 met rijst?"²⁶ Terwijl Jort Kelder bij Op1 spleetogen trekt naar aanleiding van het Wie is de Mol voorval om nogmaals te benadrukken hoe belachelijk hij het vindt. "Je mag ook dit niet meer doen, hè? Dat is ook helemaal verboden. Ach ja..."²⁷

De Covid-19 pandemie heeft racistische uitlatingen nog scherper gemaakt. Mensen met een 'Aziatisch uiterlijk', ongeacht hun herkomst, worden vaak over een kam geschoren.²⁸ Dat terwijl juist de Aziatische gemeenschappen en identiteiten woonachtig in Nederland heel divers zijn. De geschetste beeldvorming en toenemende sinofobie in de Nederlandse samenleving en in de media baart zorgen.²⁹ Onderzoekers van het Leiden Asia Centre (LAC) waarschuwen in hun laatste rapport dat de 'zachte dreiging' van China reden is tot ernstige zorg. Mainstream media populariseert dit onderzoek tot 'wees bang voor China'.³⁰ Hierbij is er geen aandacht voor het feit dat mensen niet het onderscheid en de diversiteit onder Aziatische Nederlanders zien. Voor veel mensen is iedereen 'Chinees'.³¹

22 No Asians! Gesprek over beeldvorming met Pete Wu, Thu Ha Nguyen en Kevin Groen naar aanleiding van de Week tegen Racisme 2020, georganiseerd door Pan Asian Collective, zie No Asians! - Week tegen racisme #2020 en Samen tegen Racisme: No Asians! | PAC. <https://pac.tv/2020/10/samen-tegen-racisme/>.

23 Takken, W. (2022, 30 oktober). *Van Meneer Cheung tot Ushi: als tv je vertelt dat je niet echt een Nederlander bent*. NRC. <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/10/30/van-meneer-cheung-tot-ushi-als-tv-je-vertelt-dat-je-er-niet-echt-bij-hoort-a4146717>.

24 Kartosen-Wong, R. (2021, 29 maart). *Opinie: 'Stop met het verbeelden van Aziatische vrouwen als hyperseksueel'*. Parool. <https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-stop-met-het-verbeelden-van-aziatische-vrouwen-als-hyperseksueel-b65e1404/>.

25 Van Der Griend, R. (2023, 23 februari). *Hoi Chi Cheung over zijn tv-rol als meneer Cheung: 'Als ze me morgen vragen of ik weer mee wil doen, zeg ik meteen ja'*. De Volkskrant. <https://www.volkskrant.nl/volkskrant-magazine/hoi-chi-cheung-over-zijn-tv-rol-als-meneer-cheung-als-ze-me-morgen-vragen-of-ik-weer-mee-wil-doen-zeg-ik-meteen-ja-bda3ab64/>.

26 NU.nl. (2020, 10 februari). *Gordon biedt excuses aan voor racistische grap uit 2013*. NU.nl. <https://www.nu.nl/achterklap/6029832/gordon-biedt-excuses-aan-voor-racistische-grap-uit-2013.html>.

27 Mediacourant. (2023, 1 april). *Jort Kelder laat Op1-tafel schrikken, trekt ogenschijnlijk spleetogen*. Mediacourant. <https://www.mediacourant.nl/2021/04/jort-kelder-laait-op1-tafel-schrikken-trekt-ogenschijnlijk-spleetogen/>.

28 Misérus, M. (2020, 11 maart). *Uitgescholden en bedreigd, want 'alle Chinezen hebben corona'*. De Volkskrant. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/uitgescholden-en-bedreigd-want-alle-chinezen-hebben-corona-b563944c/>.

29 Verslag Townhall sessie anti-Aziatisch Racisme, 19 mei 2022, Pakhuis de Zwijger, Amsterdam. Op te vragen bij organisatie. <https://www.trouw.nl/buitenland/zachte-dreiging-van-china-is-ernstige-reden-tot-zorg-waarschuwen-onderzoekers-b121a242/?referer=https%3A%2F%2Ftransition.meltwater.com%2F>.

30 Reelee, A te. (2023 19 april). *Zachte dreiging' van China is ernstige reden tot zorg, waarschuwen onderzoekers*. Trouw.

31 Hendriks, F. (1997, 8 oktober) *Alle Chinezen lijken op elkaar*. De Volkskrant. <https://www.volkskrant.nl/economie/alle-chinezen-lijken-op-elkaar-bc865990/>.

In het huidige media- en cultuurlandschap ontbreekt authentieke Aziatische representatie.³² Of het nu film, literatuur of theater is. Verhalen vanuit diverse Aziatische perspectieven gemaakt door, met en vanuit de verscheidene Aziatische gemeenschappen, verbreden het blikveld. Daarvoor is echter accurate representatie van belang waarbij een veilige leer- en ontwikkelomgeving essentieel is voor het doorgroeien van (nieuwe) makers.³³ De behoefte aan meer verhalen vanuit Aziatisch-Nederlandse perspectieven is groot. Afgelopen jaar gingen voor het eerst Aziatisch-Nederlandse theaterproducties in première.³⁴ De reactie vanuit het diverse publiek, de reactie van Aziatische Nederlanders en de uitverkochte zalen laten zien dat de behoefte en noodzaak stevig is.³⁵ Nederland wil meer Aziatisch-Nederlandse perspectieven zien en Aziatische Nederlanders voelen zich voor het eerst gezien en herkennen zich in een verhaal.

Gevraagde acties:

- Maak budget en ruimte vrij voor verhalen vanuit Aziatisch-Nederlandse perspectieven door het toekennen van subsidies (om met name een inhaalslag te maken). Voor normaliserende beeldvorming, maar ook om de toekomst te dekoloniseren en migratieperspectieven te verhelderen;
- Maak producties vanuit de Aziatische gemeenschappen, samen met leden uit deze gemeenschappen voor, achter en in de regie. Verplicht omroepen en productiehuisen om betaald samen te werken met Aziatisch-Nederlandse gemeenschappen voor een betere authenticiteit, beeldvorming en inhoudelijke kwaliteit met betrekking tot Aziatisch-Nederlandse perspectieven;
- Pas een 80-20 regel toe. Reserveer 20 procent van het mediabudget voor community-gedreven media vanuit een ander perspectief, waaronder Aziatische perspectieven;
- Pas op nieuwsredacties een diversiteits- en inclusieprotocol toe (of stel het op) om onnodige framing en stereotypingen te voorkomen. Media- en journalistieke opleidingen moeten concreet beleid opstellen en samenwerken met externe partijen om een meer diverse instroom aan studenten te krijgen;
- Vul inhoudelijke expertise voor omroepen, nieuwsredacties en cultuurorganisaties in met Aziatische Nederlanders;
- De-stereotypeer. Vertel normaliserende verhalen vanuit Aziatisch-Nederlandse perspectieven;
- Maak mediaorganisaties een diverse en inclusieve afspiegeling van de samenleving; zowel bij besturen als redacties, gasten en presentatoren, directies en ondersteunende diensten. Pas deze inclusief Aziatische representatie in de breedste zin van het woord toe;
- Creëer ruimte voor talentontwikkeling van Aziatisch-Nederlandse makers of werk samen met Aziatisch-Nederlandse makers buiten de bestaande instituten. Bied hierbij ruimte voor een veilige ontwikkeling en ruimte voor specifieke vraagstukken gerelateerd aan de identiteitsvorming van Aziatische Nederlanders zoals de ervaren druk bij het modelminderheidsprincipe of het niet voldoen daaraan.

32 Young Asian Dutch constructing Asianness: Understanding the role of Asian popular culture, R. A. Kartosen, 2016, Amsterdam, en Waar zijn de Aziaten op de Nederlandse tv?, NOS, 14 juli 2016

33 Over kleur gesproken. Jennifer Hoffman en Hui-Hui Pan, Omroep Human, 2022

34 Hees, Lizzy van. (2023, 12 april). *Het zalig falen, met Pete Wu & Char Li Chung*. https://www.google.com/url?q=https://www.evajinek.nl/onderwerpen/artikel/5375034/zalig-falen-pete-wu-char-li-chung&sa=D&source=docs&ust=1683725656746859&usg=AOvVaw2gLDDe8JVxoS_WMYtJcrmOz.

35 Janssen, Hein. (2023, 23 januari). *'Happy in Holland' is een voorbeeldige voorstelling over een moeder en dochter in een Chinees restaurant*. *De Volkskrant*. <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/happy-in-holland-is-een-voorbeeldige-voorstelling-over-een-moeder-en-dochter-in-een-chinees-restaurant~bcc08e3d/>.

Onderwijs en educatie

Het huidige curriculum binnen het primair, voortgezet en hoger onderwijs is verouderd vanuit de perspectieven van inclusie en antidiscriminatie. Opleidingen (zoals pabo) zijn niet inclusief genoeg en bij opleiders en docenten is te weinig kennis van en begrip over Aziatische Nederlanders, over het racisme dat deze groepen ervaren alsmede de migratiegeschiedenis van deze groepen.³⁶

“Dan zeg ik gewoon dat ik het niet leuk vind”
“En luisteren ze dan wel?”
“De kinderen van klas wel.... maar mijn leerkracht niet”

De jonge Anthony die het NOS jeugdjournaal te woord stond over het zogenaamde verjaardagslied ‘Hanky Panky Shanghai’ geeft schoorvoetend toe dat het zijn leerkracht is die hem niet begrijpt.³⁷ Dit voorbeeld symboliseert hoe jarenlange conditionering racisme normaliseert - en waardoor dus racistische stereotypering niet opgemerkt wordt.

Uit onderzoek van Stichting Asian Raisins blijkt dat 550 van de 1406 respondenten (met name witte Nederlanders) een lied als ‘Hanky Panky Shanghai’ niet als racistisch beschouwen. Dit komt doordat men 1) niet aangeleerd heeft dat dit racistisch is, 2) je als kind niet doorhebt dat het kwetsend is. Dat terwijl Aziatische respondenten het trekken van spleetogen, het zingen van het lied en ook de opmerkingen daaropvolgend als kwetsend en pijnlijk ervaren.³⁸ In lesmateriaal komen nog te veel stereotypen en eenzijdige presentaties van Aziatische Nederlanders voor.³⁹ Racisme wordt genormaliseerd vanaf de kleuterklas. Het gaat hier over geïnstitutionaliseerd racisme waar kinderen binnen de omgeving van de school mee te maken krijgen.

De gevolgen voor de ontwikkeling van kinderen kunnen enorm zijn. De schadelijke effecten van racisme laten zich al op jonge leeftijd zien. Kinderen ervaren meer stress, wat een negatieve invloed heeft op hun mentale gezondheid.⁴⁰ Een belangrijk mechanisme hierin is dat kinderen leren racisme te internaliseren. Op individueel

36 Focusgroep Universiteit van Amsterdam door Pan Asian Collective, 6 februari 2022.

37 NOS jeugdjournaal. (2021, 10 april). NOS Jeugdjournaal [video]. te zien vanaf minuten min 6.25.

38 Stichting Asian Raisins. (2021, juni). *Enquête Stop HPS onderzoek*. Stichting Asian Raisins.

39 Kartosen-Wong, R. (2017, 2 oktober). *Leesmethode basisschool maakt Chinezen belachelijk*. Parool. <https://www.parool.nl/nieuws/leesmethode-basisschool-maakt-chinezen-belachelijk-bfbfd982/#&gid=1&pid=95bcc36c-9e7e-490d-be5e-d0c349bfb980>; Stichting Asian Raisins. (2020, 15 mei). *Noordhoff verwijdert racistische karikaturen uit opgaven*. Stichting Asian Raisins.

40 Felten, H., Taounza, I., Broekroelofs, R., Vijlbrief, A., & Cankor, E. (2020). *Wat werkt bij het verminderen van discriminatie*. Kennisplatform *Inclusief Samenleven*; Felten, H., Broekroelofs, R., & Van De Kamp, J. (2020). *Opgroeien zonder vooroordelen. Wat werkt in het verminderen van vooroordelen en discriminatie onder kinderen op de basisschool?* Kennisplatform *Inclusief Samenleven*.

niveau kan dit betekenen dat kinderen een lager zelfbeeld hebben, minder zelfvertrouwen en minder respect voor zowel zichzelf als voor de eigen culturele achtergrond.⁴¹ In de sociale context kan racisme voor structurele uitsluiting zorgen. Kinderen mogen bijvoorbeeld niet meedoen aan activiteiten, worden uitgescholden of gepest en kunnen hierdoor minder goed vriendschappen aangaan op school. Dit kan weer zorgen voor een versterkt gevoel van eenzaamheid, mentale klachten en gedragsproblematiek.⁴²

Binnen de lessen over koloniale geschiedenis, als die al plaatsvinden, is weinig tot niets opgenomen over het slavernijverleden in de Oost of bijvoorbeeld contractarbeiders.⁴³ De diverse perspectieven op koloniale geschiedenis ontbreken. Er is weinig kennis over de (migratie)geschiedenis van Aziatische Nederlanders en de diversiteit van de verschillende Aziatisch-Nederlandse gemeenschappen. "De" Aziat bestaat niet.⁴⁴ Om stereotypering te doorbreken is het nodig om de diversiteit en gelaagdheid van de Aziatische gemeenschappen in Nederland te laten zien. Deze verandering moet plaatsvinden in het lesmateriaal en bij het opleiden van docenten, vanaf de pabo, maar ook in alle culturele, educatieve programma's en het curriculum in het voortgezet en hoger onderwijs met betrekking tot Azië en Aziatische Nederlanders.

Gevraagde acties:

- Maak de migratiegeschiedenis en, voor zover van toepassing, de koloniale geschiedenis van de verschillende Aziatische gemeenschappen in Nederland inzichtelijk en neem het op in het lesmateriaal;
- Zorg dat ook het slavernijverleden in de Oost en de geschiedenis over contractarbeiders onderdeel zijn van de Nederlandse geschiedenis;
- Dekoloniseer Aziatische discourses in hoger onderwijs en voeg representatie en expertise toe aan Aziatische opleidingen;
- Zorg voor inclusief lesmateriaal; geen stereotypen in schoolboeken of ander schoolmateriaal zoals beeldmateriaal. Zorg voor didactische instructies gericht op het bevorderen van bestrijding van anti-Aziatisch racisme. Alleen dan kan een veilige en inclusieve leeromgeving voor Aziatisch Nederlandse leerlingen gerealiseerd worden. Het lespakket tegen het zogenaamde verjaardagslied 'Hanky Panky Shanghai' van Stichting Zetje in en Stichting Asian Raisins is een goed voorbeeld;⁴⁵
- Ontwikkel lesmateriaal over de doorwerking van stereotyperend denken vanuit het koloniale verleden. Racistische en denigrerende uitingen stammen nog vaak af van het raciale denken uit de koloniale tijd. Dekolonisatie van het lesmateriaal is nodig om deze patronen te laten verdwijnen;
- Maak inclusief onderwijs en de bijbehorende didactische vaardigheden onderdeel van het curriculum voor de leerkrachten in opleiding (op de pabo). Dit moet gelden voor zowel onderwijs in algemeen als speciaal onderwijs en voor zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs;
- Heb oog voor Aziatisch-Nederlandse leerlingen en studenten die niet vanzelf mee kunnen komen of moeilijkheden ervaren (bv. prestatiedruk, dyslexie, ADHD). Zorg voor de juiste begeleiding.

41 Hwang, W. C. (2021). *Demystifying and Addressing Internalized Racism and Oppression Among Asian Americans*. *American Psychologist*, 76(4). <https://doi.org/10.1037/amp0000798>

42 Ibid., pag. 43.

43 Polak, A. Schenk, L. (2022, 7 december). Onderzoekers verbaasd dat kabinet omvangrijke slavernij in de Oost negeert, NOS Nieuws. <https://nos.nl/collectie/13918/artikel/2455460-onderzoekers-verbaasd-dat-kabinet-omvangrijke-slavernij-in-de-oost-negeert>; Elahi, K. (2022, 1 juni). *Opinie | Surinaamse contractarbeiders zijn miskend in ons koloniaal verleden*. NRC <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/06/01/surinaamse-contractarbeiders-zijn-miskend-in-ons-koloniaal-verleden-a4131187>.

44 NOS. (2022, 10 mei). Expositie wil stereotypen over Aziaten bestrijden: 'We zijn niet allemaal Chinees', NOS. <https://nos.nl/artikel/2427729-expositie-wil-stereotypen-over-aziaten-bestrijden-we-zijn-niet-allemaal-chinees>.

45 Stichting Asian Raisins. (z.d.). Lespakket Stop Hanky Panky Shanghai. Stichting Asian Raisins. <https://asianraisins.nl/stop-hps-lespakket/>.

Arbeidsmarkt

Net als in de zorg, het onderwijs en het culturele veld heeft de Nederlandse arbeidsmarkt te maken met problemen met stereotyperingen en negatieve vooroordelen over Aziatische Nederlanders. Bestaand onderzoek naar deze migrantengroepen op de arbeidsmarkt beperkt zich veelal tot specifieke groepen, zoals Nederlanders met Chinese afkomst. Chinese Nederlanders lijken in het algemeen goed te presteren op de arbeidsmarkt en de tweede generatie Chinese Nederlanders zijn vaker wetenschappelijk opgeleid in vergelijking met hun ouders of verzorgers.⁴⁶ Dit eenzijdige beeld van de hardwerkende geïntegreerde Aziat past binnen het idee van de modelminderheid, waarbij een migrantengroep beter presteert op het gebied van inkomen, werk en opleiding vergeleken met andere groepen. Hoewel de mythe ook door leden van deze migrantengroep wordt omarmd, houdt deze manier van denken bestaande hiërarchieën tussen verschillende culturele groeperingen in stand en beschermt het Aziatische Nederlanders niet tegen uitsluiting en discriminatie op basis van hun afkomst.⁴⁷

Zo is uit onderzoek gebleken dat de uitnodigingskans bij Nederlanders met Hindostaanse naam lager is dan een Nederlandse naam. Doordat sommige werkgevers Hindostaanse namen niet herkennen, beschouwen zij deze als vreemd en worden zij minder vaak op gesprek gevraagd tijdens een sollicitatieproces.⁴⁸ Recente Europese onderzoeken bevestigen dit probleem en wijzen op het feit dat de bredere groep Aziatische Nederlanders eveneens arbeidsdiscriminatie ervaart en minder vaak op gesprek wordt gevraagd dan witte Nederlanders.⁴⁹ Daarnaast worden Aziatische Nederlanders voor hetzelfde werk met dezelfde kwalificaties aanzienlijk minder betaald. Het besteedbaar inkomen van mensen met een migratieachtergrond in Indonesië, India of Hongkong is maar liefst 10 -13% lager dan mensen zonder migratieachtergrond. Chinese, Pakistaanse en Vietnamese Nederlanders hebben zelfs een besteedbaar inkomen dat respectievelijk 23%, 34% en 25% lager is.⁵⁰

Arbeidsmarktdiscriminatie beperkt zich niet tot het sollicitatieproces. Aziatische Nederlanders blijken minder goed door te stromen in een organisatie en hebben te maken met een zogeheten bamboeplafond.⁵¹ Ze lopen namelijk tot het stadium van promotie tegen verschillende hindernissen aan. Binnen de Nederlandse context is hier nog te weinig onderzoek naar gedaan. Daarnaast valt op dat veel Aziatische Nederlanders te maken hebben met burn-outs.⁵² Om hier een beter beeld van te krijgen, zou ook in Nederland meer aandacht moeten zijn voor arbeidsdiscriminatie van Aziatische Nederlanders en de bijbehorende uitdagingen op de arbeidsmarkt.

46 Gijsberts, M. Huijnk, W. (2011). *Chinese Nederlanders, Van horeca naar hogeschool*. Sociaal Cultureel Planbureau.

47 Hanhof olde, B. (2017, 28 januari) 'Hoog opgeleid of niet, Chinezen worden meestal toch ondernemer'. <https://nos.nl/artikel/2155414-hoog-opgeleid-of-niet-chinezen-worden-meestal-toch-ondernemer>.

48 Ent, Barbara van der. 2018. "Discriminatie Op de Arbeidsmarkt: Waarom Hebben 'Marokkaanse' En 'Surinaams-Hindoestaanse' Nederlanders Minder Kans Op Een Baan?" Tijdschrift Sociologie 14 (1): 25-57. <https://doi.org/10.5117/SOC2018.1.002.ENT>.

49 Polavieja, J.G., Lancee, B., Ramos, M., Veit, S. & Yemane, R. (2023) *In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe*, Socio Economic Review

50 Jongen, E., Muns, S., Thijs, C., Boer de, H.W., Dagevos, J., Dillingh, R., Ebregt, J., Huijnk, W., Karpinska, K., Klaver, J., Schaper, J., Wilde de, T., & Zulkarnain, A. (2020) Kansrijk integratiebeleid op de arbeidsmarkt, Sociaal Cultureel Planbureau, Den Haag

51 Westfall, C. (2021, 14 september) Battling discrimination and the bamboo ceiling: the bias facing Asian American managers Forbes. Interviews en focusgroepen (2022, juni) voor Sprint Accelerator, Stimuleringsfonds voor de Journalistiek door Pan Asian Collective. Gesprekken D&I Officers Cisco en Nationale Nederlanden (2023, april) door Pan Asian Collective.

52 Lie, J. (2022, 26 oktober) Elisa Ng: "Ik heb mijn Chinese roots heel lang verloochend" - *Nieuw Wij* <https://www.nieuwwij.nl/interview/elisa-ng-ik-heb-mijn-chinese-roots-heel-lang-verloochend>; Notermans, R. (2018, 20 november) "Millennials zijn niet goed in hulp vragen, willen niet laten zien dat ze zwak zijn" - *Nieuw Wj*. <https://www.nieuwwij.nl/interview/nw-millennials-wing-yan-man/>.

Gevraagde acties:

- Neem de groepen Aziatische Nederlanders mee bij Nederlandse onderzoeken naar arbeidsmarktdiscriminatie. Maak inzichtelijk hoe groot het probleem is in Nederland, wat de oorzaken van racisme tegenover Aziatische Nederlanders zijn en ontwikkel maatregelen om dit racisme tegen Aziatische Nederlanders tegen te gaan;
- Investeer in specifiek Aziatische *'unconscious bias'* trainingen bij overheidsinstellingen en bedrijven. Hierbij moeten werkgevers KPI's instellen op het gebied van diversiteit en inclusie (D&I). De Rijksoverheid kan het goede voorbeeld stellen door concreet D&I-beleid op te stellen en D&I een strategische plek te geven binnen de organisatie;
- Implementeer bij organisaties in zowel de publieke als private sector masterclasses over onder meer Aziatische netwerken, werkzaamheden en hoe de Aziatische gemeenschappen als kracht te zien;
- Ontwikkel emancipatie- en leiderschapsprogramma's specifiek voor Aziatische Nederlanders, met aandacht en kennis vanuit Aziatische culturen, transculturele effecten en ook met Aziatisch-Nederlandse coaches.

Onderzoek en beleid

Kennisinstellingen zoals het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Verwey-Jonker instituut en hogescholen en universiteiten doen sinds jaar en dag onderzoek naar migrantengroepen in Nederland. Van (economische) integratie tot aan welzijn: de onderzoeken moeten een beter beeld geven van hoe deze gemeenschappen zich binnen de Nederlandse samenleving voortbewegen en de problemen die zij ondervinden.⁵³ Aziatische Nederlanders zijn na de Roma, Sinti en Joden de oudste migrantengroepen in Nederland. Het is een zeer diverse groep met leden uit diverse herkomstlanden, die via verschillende routes uiteindelijk in Nederland zijn gesetteld.⁵⁴ Toch vallen Aziatische Nederlanders buiten de boot bij onderzoek en beleidsmaatregelen.

Naast beleidsplannen over anti-racisme is er op het gebied van onderzoek naar migrantengroepen ook een gebrek aan representatie en inclusie van Aziatische Nederlanders in maatschappelijk onderzoek en statistische analyses. Zelfs na de explosieve groei van discriminatiemeldingen van Aziatische Nederlanders in 2020 zijn deze groepen niet meegenomen in bijvoorbeeld het grootschalige onderzoek naar integratie van personen met migratieachtergrond in Nederland, 'de Survey Immigratie Migranten'.⁵⁵

De enkele onderzoeksrapporten, toegespitst op Aziaten in Nederland zijn grotendeels verouderd en richten zich niet op de verschillende migrantengroepen van Aziatische Nederlanders als geheel. Of er is onvoldoende kennis en verduidelijking over wie valt binnen de verschillende groepen; zo worden bijvoorbeeld geadopteerde Aziaten veelal vergeten.⁵⁶ Actueel onderzoek is van groot belang om anti-Aziatisch racisme in kaart te brengen en om uitdagingen binnen de groepen te begrijpen.

Zonder onderzoek naar anti-Aziatisch racisme blijven deze migrantengroepen onzichtbaar en worden inzichten over deze groepen over het hoofd gezien door beleidsmedewerkers, politici en andere belangrijke spelers in het maatschappelijk veld. Aziatische Nederlanders moeten meegenomen worden in structurele maatregelen aangaande racisme- en discriminatiebestrijding, zoals in het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme, en andere ondersteuningsmaatregelen.

53 Kartosen-Wong, R. (2022). *Ook als Nederlands-Aziatische 'modelminderheid' heb ik last van racisme en machtsmisbruik*. Trouw. <https://www.trouw.nl/tijdgeest/ook-als-nederlands-aziatische-modelminderheid-heb-ik-last-van-racisme-en-machtsmisbruik-b1364ed17/>

54 Universiteit Leiden en Pan Asian Collective (2022, 22 april). Seminar Asian(s) in the Netherlands: How is Asian defined in media and public discourse. <https://www.universiteitleiden.nl/agenda/2022/04/asians-in-the-netherlands>.

55 Dagevos, J., De Voogd-Hamelink, M., Damen, R. (2022). *Gevestigd, maar niet thuis: Eerste bevindingen uit de Survey integratie migranten (SIM2020)*. Sociaal Cultureel Planbureau. Van <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2022/10/11/gevestigd-maar-niet-thuis-eerste-bevindingen-uit-de-survey-integratie-migranten-sim2020>.

56 Universiteit Leiden en Pan Asian Collective (2022, 22 april).

Gevraagde acties:

- Neem de Aziatisch-Nederlandse groepen mee in reeds bestaand onderzoek naar migrantengroepen in Nederland en onderzoek naar discriminatie en uitsluiting;
- Verricht specifiek onderzoek naar anti-Aziatisch racisme in Nederland. Op internationaal niveau verschijnen er steeds meer onderzoeken hierover, ook in Nederlandse context, maar die krijgen in Nederland te weinig aandacht. Verricht verdiepende onderzoeken en besteed er aandacht aan.
- Laat het CBS en andere planbureaus van het Rijk zo snel mogelijk de huidige 'nieuwe' categorisering herzien waarbij 'Aziatische Nederlanders' niet meer alleen als 'Overig Aziatische landen' onderaan staan;
- Neem oudere en tussengeneraties Nederlanders met Aziatische roots mee in onderzoek, denk bijvoorbeeld aan Chinees-Surinaamse Nederlanders of derde en vierde generaties;
- Laat planbureaus bij het opstellen van een plan van aanpak voor onderzoek ruimte (tijd, geld en betrokkenheid) inbouwen voor experts vanuit de Aziatische gemeenschappen;
- Neem geadopteerde Aziatische Nederlanders mee als onderzoeksgroep. De categorisering is nog een nader uit te werken onderwerp.

“Racisme is ook wat níét wordt gezegd en wat niet wordt gezien.”

- Pete Wu, 2021

Colofon

Tekst: Amy M. (Stichting Asian Raisins), Hui-Hui Pan (Pan Asian Collective), Jessy (Pan Asian Collective), Kai Yin Or, Maud (Stichting Asian Raisins) en Yung Lie.
Vormgeving: Kin Mok en Jessy (Pan Asian Collective)
Mei 2023, Leiden
info@asianraisins.nl
info@pac.tv

De agenda tot manifest tegen anti-Aziatisch racisme is mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Leiden en de Nationaal Coördinator Discriminatie en Racisme.

Met dank aan alle betrokkenen, waaronder ook Amy C. en Yuan (Stichting Asian Raisins), Stichting Meer dan Babi Pangang en Melvin Chang.

